

EESTI PÄEVALEHT Postimees

Tiraaž 61 895

Esmaspäev, 26. september 2005

Nr 222 (4496) 10 krooni

26. september 2005

26. september 2005

Postimees

Guy ja Anita kõnelevad kaladega kui omasugustega

Filmifestival

Matsalu III loodusfilmide festival

22.-25. septembrini Lihulas

KRISTEL KOSSAR,
Matsalu-Tallinn
kristel.kossar@postimees.ee

Merebioloog Guy Chaumette: «Jälgisin üht kala pikalt – lõpuks ujus ta minu juurde ning andis sõna otseses mõttes mu si.» Jutt käib Guy ning tema abikaasa Anita filmist «Räägime kaladega», kus merebioloogide paar otsib vastust küsimusele, kas suudame võita kalade usalduse ning kõnelda n-ö nende keeles.

Guy ja Anita Chaumette'i lummas veealune maailm nõnda, et peaaegjalikult Kariibi mere saarestikus üles võetud materjalist sündis suisa kolm linatost, millest kaks, «Räägime kaladega» ning «Täiuslik korallrahu» Matsalu filmifestivalile ka Eesti publikule näha toodi.

«Räägime kaladega» on selle seeria kolmas film, ning Guy sõnul kolmest kõige ebatavalisema lähenemisega. «Tahtsime näidata, et kala on rohkemat kui sushi-komponent; et nad on isiksused, kel kombat ja tunded, ning et nendega on võimalik kommunikeeruda,» jutustab ta.

Täiuslikkuse otsingul

Teaduslikust lähenemisest liiguvad autorid selles linatostes teadlikult kaugemale. Huumoorikal moel püüavad nad kohaneda veealuse maailma kehakeelega ning nagu ühes korralikus *love story's* kombeks, kulmineerub ka kalade elust kõnelev film suudatusega.

«Oluline on inimestele mõista anda, et selline rikkalik kommete ja rituaalide maailm vajab säilitamist,» rõhutab Guy.

Guy ja Anita Chaumette'i filmis «Räägime kaladega» avaneb vaataja ees lummas veealune maailm ja veeasukate psühholoogia.

Kaader filmist

Matsalus pälvis aga publiku huvi merebioloogidest filmitegijapaari teinegi teos, hävimisohus korallriffide saatusest kõnelev «Täiuslik korallrahu», mille maailma esilinastus reedel Eestis aset leidis.

Üles võetud materjal keskendub täiusliku, rikkumata ja terve riffi otsimisele – suur osa öislooma loodud korallriffe on hoolimatu inimtegevuse, näi-

teks kalastamise või turistide hordide sukeldumisekluste tõttu pöördumatult kahjustunud.

«Ei teata aga, et korallidel on oluline osa inimeste tervise parandamisel. Näiteks on teadlased kasutanud neid komponentidena vähivastase ravimi väljatootamisel, samuti aidsipatsientide vaevuste leevendamisel. Järgmise 10-20 aasta

jooksul võib juhtuda, et suuresti riffide abiga tehtud avastused viivad muutusteni arstiteaduses,» toonitab Guy.

Teadvustavad probleeme

Autorid usuvad, et just korallriffi filmilinale jäädvustades suudavad nad hävimisohus eluvormi probleeme avalikkusele teadvustada, sest enamikul inimestest puudub võimalus vee-

aluse maailmaga silmast silma tutvust teha.

«Riffide säilitamine on siiski globaalne ning mitte pelgalt ühe riigi või piirkonna probleem,» usub Guy Chaumette. «Kui ei võeta ette drastilisi meetmeid riffide kaitseks, kaovad nad kolmekümne aasta jooksul. Ja kuigi teadlased pole ehk nii pessimistlikud kui mina, ei arva ma, et poliitikud tohiks pu-

geda tähtsamate probleemide taha ning seeläbi riffide säilitamise tagaplaanile lükata.»

Harivat eesmärki peaks kandma ka triloogia teine film, mille kokkupanemisega autorid praegu ametis on. Matsalu festivalile lubavad Guy ja Anita aga kindlasti tagasi tulla ning siis juba tuua Eesti publikule vaatamiseks dokfilmi, millesar-nast varem nähtud pole.

«Talumehe elu maa peal»

Kaader filmist

Žürii jagas välja mitu eripreemiat

Matsalu filmifestivali li kategooriates «Meri ja kallas» ning «Inimene ja loodus» võistlustulle astunud loodusfilmidest enamik viis vaataja mere äärde või veealusesse maailma. Tutvustati Läänemere ja Aadria mere saladusi, uuriti korallrahude ning pringlite käekäiku.

«Veealune maailm on vaatajale põnev, ka värviliselt lummas ning tänapäeva tehnika võimaldab salvestada makrovaadetest kuni laiemate plaanideni,» kommenteeris žürii liige, dokumentalist Andres Soot filmitegijate allvee-lem-bust.

Suurbritannia/Prantsusmaa autorite Guy ning Anita Chaumette'i vaade kalade hingeallu pälvis žürii eripreemia kategoorias «Meri ja kallas». Ainsa eesti filmina jõudis premeeritute hulka ja pälvis žürii eriauhinna kategoorias «Inimene ja loodus» Ago Ruusi «Rannaniitude laulud».

«Auhind tuli mulle üllatusena – mõtlesin alguses, et kas üldse filmi festivalitulle saata, sest on nii palju häid konkurente,» kõneles Ruus.

Festivali peapreemia otsustas viieliikmeline rahvusvaheline žürii anda Rootsi režissööri Peter Gerdehagi linatoste «Talumehe elu maa peal». Autor on jäädvustanud Styrbjörn Ejneby ning tema naise Solveigi talupidamise Smäländi looduse keskel. (PM)